

1902

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. czégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Készülődés a választásokra.

Még messze vagyunk a választások határnapjától. Tulajdonképpen úgy vagyunk a választás idejével, hogy a választás maga bizonyos, csak a határnapja bizonytalan.

A politikusok számítása szerint a választások valószínűleg szeptemberben lesznek. A legideálisabb időpontja lenne a választásoknak június derekán, midőn az aratás előtt a mezei munkában némi szünnet áll be. Ekkor a falusi emberek jobban ráérvén, a választások nagyobb érdeklődésre tarthatnak igényt. Ámde az idén júniusban aligha tarthatók meg a választások és pedig azért, mert a delegációk májusban kénytelenek összeülni és a parlament egyéb teendőit sem bírja elvégezni az ősz előtt. Itt van, hogy többet ne említsünk az Adria-szerződés és az összeférhetlenségi törvény revíziójára vonatkozó javaslat. Ezek elintézése nélkül a választási harcba belemenni nem lehet.

Sajnos, az őszig kell várunk a választásokkal s így kénytelenek vagyunk eltérni, hogy az ország békeje feldulassék. Máris megmozdultak a kerületek, napirenden vannak a pártgyűlések, pártszervezkedések. Egymást érik a jelöltek a kerületekben. Mi semmiképp sem tudjuk helyeselni azt az eljárást, hogy egyes kerületekben már most osztozkodnak a mandátumokon, mikor még az országgyűlés fel sincs oszlatva. Legalább is addig kellene várni az örökség megosztásával, míg az örökös meghal. Főként pedig nem kellene közreműködni abban, hogy az ország belső békeje feldulassék személyes okokból és ez az országos izgalom hónapokon keresztül fentartassék.

Némileg indokoltá teszi a készülődést talán az a körülmény, hogy az idén lép életbe a képviselőválasztás új rendje, midőn az ujonan összeállított névjegyzék alapján szavaznak legelőször. Ezen új névjegyzék szerint a választók száma pedig jelentékenyen megszorodott. Főként oly elemekkel szapo-

rodott a választók száma, akik sokkal önállóbbak és kevésbé megvesztegethetők. Ilyenek az intelligens emberek s a telkes gazdák.

Mint tudjuk, az új választási törvény eltörölte az eddig fennállott akadályt, hogy aki április 15-ig le nem fizette mult évi adóját, azt nem vették fel a választók névjegyzékébe. Ezen intézkedés folytán eddig az intelligenciához tartozó elemek és pedig a függetlenebb elemek kihagyattak a névjegyzékből. Most azonban az új törvény szerint az intelligens elemek mintegy általános szavazati joggal bírnak, amelynek korlátja már nincs. Ugyancsak az új választási törvény igen kedvező a telkes gazdák választókra is, amennyiben a telkes gazdák sokkal igazságosabb elbánásban részesülnek, mint eddig.

Mint tudjuk, az új választási törvény rendkívüli szigorú és következményeiben súlyos határozatokat állít fel a választási visszaélések és az ugynevezett presszió meggátolására. Így tiltja az új törvény a hivatalos presszió felhasználását, valamint a papi szószékéről a hívek elhatározásának befolyásolását és pedig tiltja a törvény mindezt a mandátum elvesztésének terhe alatt.

A vesztegetés, az etetés és itatás szintén semmisségi okot alkot és mindezen vétségek a mandátum megsemmisítésére vezethetnek. Ez pedig annál bizonyosabb, mert a most felhozott deliktumok esetében ezután nem a képviselőház bírálóbizottságai, hanem a független bíróság, a királyi kuria fog ítéletet mondani. Így tehát emberileg elérhetőleg a választások törvényszerűsége biztosítva van szigorú alkotmányos intézkedések által.

Kiszámíthatatlanná teszi a mostani választások eredményét a választók sokaságán és a választás szigorú rendjén kívül még az is, hogy a fuvardíjak, illetve a törvényes költségek szintén törvény által vannak megállapítva. Ezen fuvardíj rendelkezése az új törvénynek úgy látszik más irányban fog hatni, mint a minőre a törvényhozók gon-

doltak. Mert lehetséges, hogy a fuvardíj éppen ezen törvényes formájában számos súlyos visszaélésre, sőt mondjuk ki: egyenesen zsarolásra használható fel.

A törvény ugyan tiltja, hogy valaki pénzt fogadjon el azért, hogy szavazástól tartózkodjék és az szintén vesztegetésnek minősítették; könnyű azonban belátni, hogy aki e fuvardíjat elfogadja és ennek fejében nem megy szavazni, a megvesztegetésnek ezen fajtáját még sem követi el. Mert akkor minden választót megvesztegetettnek lehetne nevezni, a kit valamely párt beszállít a választásra, de az bármely okból akadályozva van abban, hogy le is szavazhasson. Némelyek a vesztegetés kísérletét látják abban, hogy ha a választók fuvardíjat követelnek azért, hogy ha a választásra nem mennek be. Ámde a választási törvény az ilyenemű vesztegetés vétségének kísérletét nem bünteti.

Annyi bizonyos, hogy a fuvardíj számos oly visszaélésre szolgálhat okul, a mely visszaélések meggátolására a törvényhozók nem is gondoltak.

A stettin-flumei vízi út.

A közlekedésügy terén új eszmék és irányok merülnek föl. Míg a tizenkilencedik század második fele szinte kizárólag a vasutak építésére helyezte a főszűrt s az egész forgalmat a vasutakra igyekezett terelni, addig újabb időben a csak másodrendű fontossággal bírt vízi utak lépnek előtérbe. Németországban már évek sora óta vajudik a vízi úthálózat teljes kiépítésének az ügye, a melyet ezidőszent a politikai pártok között létrejött paktummal a megvalósítás terére vitt a német kormány. Észak-Amerika is újabb erőfeszítéseket tesz fejlett és nagykiterjedésű vízi utainak újabbakkal való kiegészítésére. Oroszország a Pétervár-szoroztskájai csatorna létesítésével egész új irányt készül adni az európai forgalom nagy részének. Ausztria is a közel jövőben határozta el magát a Dunaj-Odera, Duna-Elba és a mellécsatornák létesítésére.

A mikor így két világrész is közlekedésügyi politikájának újabb irányokba terelésével újabb eszközöket visz bele a gazdasági fölényért való küzdelembe,

vést: elvitte más. Az, a minek egy nyafogó poronty az életét köszönhet...

... A míg a filigrán asszony fehéren, mint az abrosz, feküdt a betegágyban, Lalát, — nagy panaszos jajgatásával ne verje föl a házat, mikor csöndre van szükség, — átvitték a szomszéd lakásba. Itt is volt papagály, egy zöldtollú, fiatal madár, a ki örökké fecsegett. A két kalitot egymás mellé tették és Koko — így kivták a zöldtollút, — rendkívül barátságosan fogadta a beteg vendéget, ki már nagyon végét járta; alig nyitotta ki a csőré, hogy beszéljen, mert már ahhoz sem volt kedve. Nap-hosszat ott gubaszkodott a pálczikán és konokul hallgatott. Csupán néha kezdte rá panaszos hangon:

— A-aurá! A-aurá!

Aztán keservesen jajgatott, a mint szokta. Koko ott mászkált a szomszédos kalitka rácszatán és kidugta görbe csőré a fehér kakadu felé. Majd félreszegte borzas nyakát és rákezdte, a hogy eltanulta a betegtől:

— A-aurá! A-aurá!

És ő is nagyon jajgatott hozzá; de nem csufolódásból hanem azért, mert sajnálta szegény Lalát, a kinek olyan szép rózsaszínű bóbítája volt és olyan sokat kellett szenvednie.

— Aurá! Aurá! A bolondos Koko nem tudta, hogy mit jelent ez a szó; csak látta, hogy Lala hálsán néz reá, mikor ezt rikkantja és szinte megnyugszik utána.

— Bizonyosan az elmúlt szép napokra emlékezteti ez a hang, — gondolta magában — és nem volna lelkem, ha nem mondanám neki, hogy: „Aurá!”, mikor látom, hogy örömet szerzek vele. Hiszen — és ifjú madárszive itt megdobogott — olyan szép szegény és olyan beteg!...

Mert igen megtetszett neki a fehér kakadu és mikor Lala egy hét mulva kilehelte a szegény pará-

TÁRCSA.

Koko.

— Mese e férjéről és a felejtethetéről. —

Fehér volt, mint a galamb; és a hogy büttyös ujjával a rézkalitka sárga drótján fölmászott egészen a kupoláig s görbe csőré ott a rácshoz vevén, elrikkantotta magát, hogy:

— Aurá! Aurá! — Istenem, olyan szép volt az a kakadu!

Azért kiáltozta mindig, hogy:

— Aurá! Aurá! — mert gazdájának, Károly úrnak volt egy filigrán felesége (a ki éppen olyan fehérnek s törékenynek látszott, mint a cukorbaba) s ezt Laurának hívták. És, mivel Károly úr igen szerette az asszonykát, minden nap, mikor hazajött a hivatalból, ebéd előtt odaállt a kupolás kalitkához és egymás után többször bekiáltotta a fehér kaka-dunak, hogy:

— Laura! Laura!

A fehér kakadu pedig félrevágván bóbítás fejét, az első kiabálásánál csak nézett Károly úrra, hogy mit is mond voltaképen; aztán mikor tisztába jött a dologgal, akkor kissé megberzenkedett és ki-tátotta a csőré:

— Aurá! Aurá!

Az „L” betűt eltelejtette ugyan, hogy kiejtse, de azért a rikoltása úgy hangzott, mintha „Laura”-t kiáltott volna.

Ez a különben is könnyű szó aztán annyira megtetszett neki, hogy a mint gazdáját vagy a cukorbaba asszonyt megpillantotta, mindjárt rákezdte, mintha fizetnék érte:

— Aurá! Aurá!

S ha nagyon jó kedve volt (ez ebédjének mineműségétől függött), kacagott is melléje, úgy, hogy a fiatal házaspár is egymásra pillantott és minden ok nélkül elkezdett nevetni. Mert a boldog szerelmek hamar nevetnek, holott csak a boldogtalan szerelemben van humor, a min mosolyogni lehetne; ámde az emberek túlyomó része elfelejt nevetni a legjobb viccezen is, ha a tréfa az ő bőrére megyen.

De Károly úr és a filigrán Laura nevetettek, mert boldogok voltak. Még akkor is gyakran nevet-géltek együtt, mikor a fehér kakadu már rég leszokott a kacagásról, mert megtanult panaszkodni. Erre a mesterségre szegényt a tudóvész tanította meg, miután belévette magát a hőszínű pihék mögé. A kakadu nehezen lélekezett és ilyenkor keservesen, oh, szivetszaggató rivással tudott sirni.

— A-aurá! Já-a-á-ha-já-á! — És a jajgatás egész szenvedő skálája verte föl az ebédit, hol az ablaknál a kalit állott.

Laura, kinek a sziveckéje is cukorból volt, nagyon megsajnálta a szegény madarat és, miként a betegekkel tenni szokás, még az eddigénél is jobban becézte. Kicsiny tenyerébe vette s a szájából adta neki a süteményt a csőrébe.

— Ne tedd azt! — szólt rá boszusan az ura. — Még valami bajt találsz kapni az ostoba madártól.

A cukorbaba szeliden mosolygott (mint egy igazi angyal! mondotta akkoriban Károly úr) és bántódva szólt:

— Ugyan, Karcsi, hát már egy kakadutól is féltesz?

Mélyen a férfi szeme közé tekintett, mialatt szemérmes mosolylyal hozzátette:

— Nincs okod rá...

... Csakugyan Károly úrnak semmi oka sem volt rá, hogy féltse feleségét a beteg Lalától. Mert a cukorbaba nem kapta meg a kakadutól a tudó-

hazánk sem maradhatott el a tervek e világversenyétől. Az elmúlt héten a kormány egy nagystílusú tervvel lépett elő, melynek nem kevesebb a célja, mint az északi tengernek az adriai tengerrel való belvázi összeköttetése, úgy, hogy Stettin és Fiume közt olcsó vízi út létesülne. Úgy hisszük, nem szorul kommentárra e vízi út gazdasági jelentősége. Stettin maga is egyik gőcpontja a világforgalomnak, az újabb német csatornaterv megvalósítása után az összes német belvizek egyik központi helye, Fiume pedig a magyar külforgalom egyetlen tengerparti kikötője. A csatorna terve rövid vonásokban a következő: Az Odera, a mely Stettintől Coselig hajózható állapotban van, Oderbergig német részről hajózhatóvá volna teendő. Oderbergből az Olsa völgyének felhasználásával a jablunkai vízállásig át vezetne a víziút, a mely a Cermianka völgyében Ausztriát elhagyva, immár magyar területen a Kisucza és Vág folyók völgyeiben menne egész Vág-Szeredig és az említett folyócskák csatornázását tételézi föl. Vág-Szeredtől Komáromig maga a Vág folyó tételéznék hajózhatóvá. Innen aztán a Duna képezné a folytatást Vukovárig; ezt Samaczal csatorna útján összekötvén, a víziút a Szávára terelődne és ennek, valamint mellékfolyójának, a Kulpának felhasználásával, illetve hajózhatóvá tételével Károlyvárosig, esetleg Brodig vezetnének. Brodtól Fiuméig a Karszt-hegység átfúrásával alaguton vinne a víziút. Egy 2200 kilométer hosszúságú víziút állana így elő, a melyből 1400 kilométer már most megvan és hajózható; 800 kilométernyi út kisebb-nagyobb nehézségek és költségek árán volna létesítendő.

Ez a terv a legszelebb rétegekben nagy lelkesedést keltett és a közvélemény azt a gazdasági életre nehezítő pangásból való kibontakozás első biztató jeleként üdvözölte. Sajnáljuk, hogy a lelkesedők karában részt nem vehetünk, hanem az egész tervvel szemben a skepszis álláspontjára kell helyezkednünk. Szó sincs róla, a tervről el kell ismernünk, hogy nagyszabású, gazdasági jelentősége világra szóló, hazánkra nézve sok előnyvel járna, hajózásunkat föllendítené, sok szunnyadó kincset fölszínre hozna és általában közgazdasági életünkbe a fölvirágzás csiráit ültetné. E tekintetben mi is a lelkesedőkkel tartunk. Hanem az egész lelkesedés még időelőtti és tartunk tőle, hiábaváló lesz. Nézzünk csak jól a szemébe a fölmerült tervnek. Vegyük csak számhá a megvalósulása elé gördülő politikai, műszaki és pénzügyi nehézséget s meglátjuk, hogy a skepszis teljesen indokolt és helyénvaló.

Hogy Németország hajlandó lesz az Oderát Coseltől Oderbergig csatornázni, ahhoz kétség alig fér. Sokkal nagyobb előnyt várja Németország az Oderának Ausztria és Magyarország vízi útjaival való összeköttetésétől, semhogy e tekintetben leküzdhetetlen nehézségeket támasztana. A német agráriusok ugyan ellenezni fogják a német fogyasztó piacnak Magyarország számára való megkönnyebbitett megköltésését és ehhez aligha fognak ellenszolgáltatás nélkül hozzájárulni. De elvégre engedni fognak tekintettel ama rájuk nézve is fontos érdekekre, a melyek az Odera mellett elterülő sziléziai kőszénbányák kiviteli képességének emelésében állanak. Nagy politikai nehézségeket csak Ausztria fog támasztani. Ausztria is Oderbergből Bécsig kíván csatornát létesíteni, az osztrák Duna-Odera csatornát. Ha Ausztria vezető körei eddig még arra sem voltak rávehetőek, hogy a Duna-Odera csatornának a bécsi kiágazás mellett legyen egy dévényi, illetve pozsonyi kiágazása is, nem nagy fantázia kell ama nehézségek elképzeléséhez, a melyeket egy, a Vág völgyén keresztül vezetendő csatorna létesítésének útjába fog gör-

diteni. Földrajzi viszonyaink elvégre olyanok, hogy Németországot csak Ausztián keresztül közelíthetjük meg és ezt Ausztria belégyezése nélkül meg nem tehetjük. Az osztrákok alkalmasint nem azért áldoznak majd annyi pénzt kedvező eszméjük megvalósítására, hogy az avval Magyarország ellenében célzatosan kijátszott tromfot ily engedménnyel értéktelenné tegyék. A monarchia két állama közt a harmónia nem oly nagy, különösen gazdasági téren nem, hogy ez ügyben méltányos kiegyezésre kilátás lehetne. Főltve azonban a legjobb esetet, hogy Ausztria is megépíti az ő csatornáját és tűri a magyar terv kivételét is, nagy kérdés, hogy kinek a javára fog a stettin-fiumei vízi út válni, az osztrákoké, vagy a magyaroké. A vukovár-samaczi és a brod-fiumei csatorna ez esetben t. i. az osztrák csatornának ép úgy kiegészítő része lenne, mint a magyar vágvölgyi csatornának. Az ily kérdés a gazdasági erőhatalom kérdése és e gazdasági harcoknak a kimenetele előre ki nem számítható; tudva azonban, hogy a köztünk és Ausztria közti gazdasági küzdelmekben rendszeresen Ausztria az erősebb és a győztes fél, nem nagy várakozásokkal nézhetünk annak kimenetele elé, mert még ha a loyális eszközökkel folytatja is ellenfelünk a gazdasági küzdelmet, az sincs kizárva, hogy az Oderberg-Komárom közti vízi útszakasz csak jelentéktelen forgalomra lesz képes szert tenni s ez esetben a Duna feletti létesítmények haszonnal nem igen járnának, a Vukovártól Fiuméig eszközölt beruházások pedig tisztán Ausztria hasznára fognának szolgálni.

Áttérve a terv műszaki elbírására, még a mai technika magas fejlettsége mellett is, nincsen ez a terv minden utopisztikus regényesség nélkül. Oderberg-től Vág-Szeredig, valamint Károlyvárostól Fiuméig oly terepnehézségek merülnek föl, a melyekkel a mai csatornaépítési technika megbirkózni még alig képes. Magas vízszin-különbségeket kell itt áthidalni, számos vízválasztón kell a csatornát átvezetni, vízszegény területeket vízzel kell táplálni, a brod-fiumei szakasz pedig a föld alatt volna vezetendő. Ezek mellett a kisebb-nagyobb nehézségek egész légiója vár a megoldásra. Magas vízszin-különbségeket áthidalására vannak ugyan műszaki szerkezetek (lépcsőzetes zsilipek, emelőgépek, ferde síkok stb.), de ilyenek ez ideig csak Belgiumban (La Louvière mellett) és Németországban (Heinrichsburg mellett) alkalmazták és itt is csak a mieinkhez képest aránylag kisebb magasságoknál, mert az még alig jutott ez országokban valakinek az eszébe, hogy a Kárpátokhoz hasonló hegyóriásokon át vezessen csatornát. Honnan veszi továbbá az Oderberg és Vág-Szered közti szakaszhoz szükséges vízmennyiséget a vízi út tervezője? Pedig óriási vízmennyiségre lesz szükség, hogy a csatornán egymás mellett 2 mélyjártú 600 tonnás hajórakomány megérjen. Az Oderából nem veheti, mert annak magának sincs sok, a Dunából a Vágvölgyen fölé képtelenség a vizet folytatni, az Olsa, Kisucza és a Vág felső része pedig vízben annyira sem bővelkednek, hogy rajtuk hajózni lehetne, nemhogy a létesítendő csatornák és műszaki létesítmények számára belőlük lehetne vizet elvonni.

S végül milyen áldozatokat követelne e terv megvalósítása a magyar államkincstártól? 800 kilométernyi csatornázásról van szó, a melyből 380 kilométer olyan, hogy megépítése a maximális csatornaépítési költségeket igényelné. A nélkül, hogy az eddig eszközölt fölvételek és fölmérések eredményeit ismernők s így azt sem tudjuk, minő és mennyi kamarszilipre, emelőszerkezetre és egyéb műszaki létesítményre, mily mélységű alásásokra, mily nagyságú és áru kisajátításokra lesz szükség, nehéz még csak fölbecsülni is a szükséges pénzáldozatok nagy-

ságát. Lehet, hogy 400, lehet 600 millió koronát emésztene föl a szóban levő vízi út. Semmi esetre nem fognak létesítésének költségei 300 millió koronán alul maradni. Ki meri mai nap remélni, hogy ily nagy összegű beruházásokra az államnak van elég pénze. Hiszen még ha 10 évre is osztatnák föl a létesítendő munkák és ha ennek megfelelőleg a szükséges építkezési költségek is évenként csak tízedrészen terhelnék a költségvetést, így is évi 30-50 millió koronára volna szükség. Ezt a terhet pedig az államháztartás egy évre sem képes elviselni, nem-hogy 10 évig.

A legnagyobb pénzügyi politikai rövidlátóságra vallana azonban az, ha a szükséges teljes pénzüsszeget beruházási kölcsön alakjában kívánják megszerezni, mert ily nagy összeget a kormány (különösen jövedelmezőséggel alig járó csatorna építkezésre) csak magas kamatra kap. A törlesztés és kamat címén évenként kiadásra kerülő összegnek a csatorna jövedelméből való fedezésére még gondolni sem lehet, mert vagy szednek a csatornán való hajózásért illetéket s akkor a fuvardíjak megrágnak s evvel a forgalom s az abból eredő jövedelem is csökken, vagy nem szednek illetéket s akkor közvetlen jövedelemre kilátás sincsen. A csatornák köztudomás szerint csak a legtrikább esetben járnak olyakkora jövedelemmel, hogy abból az évi fenntartási és üzemköltségeken felül még a befektetett tőke törlesztésére és kamatoztatására is jussou.

Tudjuk, hogy vasutat nem szokás építeni a nélkül, hogy az abból eredő jövedelemből remélni lehetne az önköltségek (fenntartási és törlesztésének költségei) megtérülését. Miért terveznek csak csatornákat derűre-borúra, a jövedelmezőségre való minden kilátás, de még arra való tekiutet nélkül is? Az nem lehet e problema magyarázata, hogy az olcsó tarifák elérése céljából teszik azt; mert még az nem elődött dolog, vajjon nem a jövedelmezőségről való lemondás teszi-e lehetővé a csatornákon való olcsó díjtételeket? A nélkül azonban, hogy az utóbb felvetett kérdés további taglalásába belemennék, vessük föl a kérdést, mily kilátásai vannak a stettin-fiumei vízi útnek az említett politikai, műszaki és pénzügyi viszonyok között. A magunk részéről meg vagyunk győződve róla, hogy e tervből a közel jövőben való-ság nem lesz, nem lehet, mire való volt tehát a közvéleményben hiú reménységet táplálni oly tervvel, a melynek a kivételére komolyan még csak nem is gondolnak.

Ha a választások egész közvetlen közelben volnának, érteni lehetne a félhivatalosok buzgokodását. Így azonban csak taktikának tartjuk a kormány részéről Ausztria makacssága ellenében, a melyet avval tanusít, hogy a Duna-Odera csatornának más kiágazását, mint a bécsi megengedni nem akarja. Reméljük, hogy a taktikának sikere lesz és a két szélsőség közt győzni fog az arany középút, t. i. a kizárólagos Bécs melletti és a magyar Komárom melletti dunai kiágazás helyett meg fog valósulni a Bécs és Pozsony melletti kettős kiágazás. Ha a kormány részéről oly nagy emphasisal világnak becsátott stettin-fiumei víziúti tervet evvel az eredménnyel végződnék, akkor a terv betöltötte a hivatását és belekerül a történelem során nagy számmal fölmerült nagyszabású, de kivételre nem kerülő tervek lomtarába.

V. J.

ját, Koko három napig egyebet sem tett, mint folyton jajgatott.

Ugyanezt tette ezen a három napon át Károly úr is odaát a szomszéd lakásban, melynek fekete díszü szalonjában szintén épp akkor terítették ki az eltörtött czukorbabát.

Negyedik nap aztán az özvegyre jutott fiatal apa látogatába ment a szomszédba, hogy megköszönje a szíveséget, a miért a kakadut magukhoz vették s ezáltal lehetővé tették, hogy — úgymond — az ő felejthetetlen drága halottja legalább csüdes-ségben és nem papagály rikoltozás között hajthatta fejét örök nyugalomra.

— De mi ez? — ütötte fel egyszerre a fejét, mikor a másik szobából meghallotta Koko szomorú rikkantását:

— Aurá! A-aurá!...

— Hisz' ez a papagály az én Laurám nevét kiáltja!

S könnyű szökkent a szemébe, a mint elmagyarázták neki, hogy Koko a rózsaszín bóbítás Lalától tanulta el ezt a nevet.

— Istenem, — sóhajtott Károly úr és mialatt a zöldtollú újra elrikoltotta a felejthetetlen halott nevét, sovárogova jegyezte meg:

— Oh, mennyire szeretném, ha ez a papagály az enyém lehetne! Legalább lenne odahaza egy hang, mely folyton az ő nevét jutassa eszembe.

A szomszéd valami közvetítő megjegyzést tett, mire Károly úr fölajánlotta, hogy ha eladó, megveszi a papagályt. Miután pedig sikerült megalkudniok, átvitette Kokot az ő lakására.

Ott azután, mialatt a dajka a csecsemővel bibe-

lődött, ebéd után leült a pamlagra, szemközt a kupolász kalitkával s fejét a tenyérbé támasztva, órák hosszat hallgatta, milyen szomorúan rikácsolta Koko, hogy:

— Aurá! Aurá!

És egyszerre csak azon vette észre, hogy mindketten sírnak; de Koko csak a fehér kakadut síratta, kitől nem maradt más emléke, mint az az egy, rövidke szó...

... Így múlt el két esztendő, mialatt Károly úr lassan megtanulta, hogy ne fakadjon mindjárt sírásra, ha Koko a felesége nevét kiáltja.

Majd eltelt még néhány hónap és az özvegy férj — mint mondogatta: a gyerek miatt — egy szép napon újra megnősült.

Második felesége ábrándos, fiatal özvegy volt: olyan, a milyen egy gyermekes, özvegy férfinak illik.

És ekkor történt, a minek a kedvéért ezt az egész történetet el akartam mondani.

Koko tudniillik nem ösmerkedett meg másik rózsaszín bóbítás kakaduvál és még egyre a harmad-fél év előtt tanult nevet rikoltozta:

— A-aurá! A-aurá!

A második feleség azonban, kit Emiliának hívtak, fölbigyesztette a szerelmes, piros ajkát és azt kérdezte az uratól:

— Kari, jól esik hallanod, hogy ez a madár folyton boldogult első feleséged nevét kiabálja?

A férj nagyot szippantott a szivarból s valamit motyogott...

— Szegény Laura... Isten nyugasztalja szegényt...

— Hát persze, hogy nyugasztalja az Isten — folytatta szeliden az asszony. — De csak mondd, mikor ez a papagály egyre Laurát kiáltoz, nem érzed-e, hogy ostoba rikácsolásával tulajdonképpen kettőnk közé állítja az első feleségedet?... Nem gondolod?

— Majd megtanítom a te nevedre, — válaszolt kitérőleg a férj. S hogy jó szándékát megmutassa, odaállt a kalitka elé és bekialtott:

— Emília! Emília! Emília!

— Aurá! Au-urá! — rikácsolta vissza Koko és bánatosan kapaszkodott lefelé a rácsra.

— Emma! Emma! — próbálta oktadni Károly úr.

— Aurá! A-aurá! — kiáltotta vissza a papagály és újra jajgatni kezdett...

... Így tartott ez teljes egy héten keresztül.

A férj mindig ezt kiáltotta be a kalitkán:

— Emma! Emma!

— Koko pedig következetesen azt felelte vissza, hogy:

— Aurá! A-aurá!

Semmi áron sem akarta az új nevet megtanulni. Végre Emília megtalálta a megoldást. Odahajolt az urához és megismogatta a szakállát.

— Látod Kari, ez a papagály egészen el van rontva. Mindig csak egy nevet kiállt.

Kicsit elhallgatott, aztán hízogó hangon tette utána:

— Mindig csak egyet... Látod, túl adhatnánk rajta;

A férfi ránézett:

— És... Laura? — kérdezte bizonytalanul.

— Éppen azért, — felelte a második feleség s gyöngéden megcsókolta az ura homlokát.

S Koko, a bolond, zöldtollú Koko, — mivel újágban is hirdették, — néhány nap mulva már Weisz urék szalonjában rikoltozta mély keserűségében, hogy:

— Aurá! Aurá! A-aurá!

Regina kisasszony pedig, a ki a maga nevét szerette volna betanulni vele, már első delután boszankodva fordított hátat a kalitkának.

— Ugyan papa, ki szóta rád ezt az ostoba papagályt?

Zsoltos László.

Melléklet a „Végvidék“ 1901. április 21-ik, 17. számához.

A gyermekek fillére.

Szakkörökben rég tartja magát az a meggyőződés, hogy filléreknek a takarékoság előmozdítására szolgáló, szélesebb körökben való gyűjtése először az iskolákban történhetett. Erre vonatkozólag igen érdekes fejtegetéseket találunk egy német szakfolyóiratban.

Iskolai takarékpénztárakkal már a XVIII. században kísérleteztek, hanem ez csupán igen szűk körben történt. Később sikerült Laurent F. genti tudósnak, hogy Belgiumban az iskolával is megkedveltette a takarékpénztárak intézményét és ezáltal mintegy a gyermeklételekben készítette elő a takarékpénztár intézményének fejlődését. Erre a mintára rendeztek be hasonló takarékpénztárakat Angliában, Francia- és Olaszországban, a melyek ott csakhamar el is terjedtek. Németországban már a mag nem esett ilyen termékeny talajra. Itt ugyanis a tanítótestület visszautasította az eszmét, még pedig azzal az indoklással, hogy a takarékpénztárak az ifjúságot megfosztják közvetlen frisseségtől, korán felkötik benne a pénz és vagyon kapzsi szomját s e mellett még sok káros hajlamnak vetik meg alapját.

Ennek dacára sem vitatható el azonban a takarékpénztárak nevelő hatása kivált azokra a néprétegekre, a melyeknek szülőitei már korán megismerkednek a nyomorral és nélkülözésekkel.

Habár minden társadalmi osztály gyermekeire nézve áldásos, ha eleve korán neveltetnek szorgalomra és takarékoságra, határozott érdem, ha az előbb említettekkel szemben gyakorolják ezen nevelési elvet. Elég alkalma nyílik annak később, ha ugyan aggályos lehetne bárkiben is a takarékoság érzékének kifejlése, hogy a túlságokat lenyesegezzük! Az ünnepi, esti, vasárnapi, ismétlő, vagy ipariszkolák különösen alkalmasak az iskolai takarékpénztár intézményének felhasználásra, míg ellenben a népiskolákban megmondandó behozataluk. Németországban a 20-as években, a Harz melletti Goslarban alapították az első iskolai takarékpénztárt. 1833-ban Apoldában a második. 1882-ben már 655 ilyen takarékpénztár létezett 68.966 részessel és 1.58 millió márká betéttel, 1892-ben már 1620 iskolai takarékpénztárt számláltak meg 186.603 részessel és 2.43 millió márká betéttel, 1896-ban pedig volt a német iskolákban 1728 pénztár, 227.442 takarékoskodóval és 2.50 millió márká betéttel.

Látjuk tehát — folytatja a német lap — hogy lesz a sok kevésből nagy sokaság. A kölcsön- és takarékszövetkezetek bizony szívókre vehetnek a filléres takarékpénztárak ügyének buzgó előmozdítását!

Valószínű, hogy az eszme újdonsága tette kissé tartózkodókká az embereket; de talán hiányzottak a szükséges fölvilágosítások és hiányzott a kellő buzditás is. Az a sok izben felmerülő ellenvetés, hogy az ifjúság megtakarításainak felhalmozásában becstelenségre ragadtatná magát, nem igen döntheti meg az intézmény mellett való állásfoglalásunkat. Állíthatjuk, hogy az ilyen esetek minél ritkábban fordulnak elő. A ki félre teszi filléréit, jobban megbecsüli a másét is, mintha okatlanul pazarolja sajátját. A szülők kötelessége különben is, hogy ébren ellenőrkdjenek szülőtük gyűjtő szenvedélye felett!

Valóban meggyőző példáit ismerjük a takarékpénztárak kitűnő hatásának. Ezeknek a filléres pénztáraknak azonban a kölcsön- és takarékpénztárakkal kapcsolatban kellene részlesülniök. Az iskolai takarékpénztárak, mint önállóan, külön működő intézmények, csakugyan megfontolni valók; csakugyan felköltethetik a szegényebb gyermekek irigységét és más tekintetben is káros hatásuk lehetnek. A felnöttek szövetkezete mellett, ennek keretében berendezett filléres pénztárak ellenben valóságos melegágya lenne a szövetkezeti eszme jövendő fellendülésének. Mindenesetre elismerésre méltó érdeme lenne a tanítónak, ha a gyermekekkel felismertetné a takarékoság becsét és utbagazitaná őket ennek legcélszerűbb gyakorlatában. Az is dicséretére válnék a tanítónak, ha privatim gyakorolná ily pénzek kezelését.

Mennyivel többet ér, ha a gyermekben felélesztjük az erkölcsi hajlamokat, mintha felesleges filléreit nyalánkságra fordítja! Ne sajnáljuk a gyermektől a szórakozást, de szoktassuk önmegtartóztatásra és a magasabb javak megbecsülésére is. Hiszen már is van egy takarékpénztára a kis diáknak: az automat-gép, melyben nyalánkságot kap filléreire, vagy a melyet értéktelen tárgyak behajigálásával igyekszik „becsapni.“ Ennél sokkal üdvösebb, ha pénzt becsületesen elhelyezi a filléres takarékpénztárban!

H I R E K.

— Az új főispán székfoglalása. Bajsai Z á k ó Milán, városunk új főispánjának székfoglalása a következő program szerint történtik:

H é t f ő n, május hó 6-án este 7 órakor a főispán fogadtatása a temesparti állomáson, hol a város nevében a polgármester tart üdvözlő beszédet; innen bevonulás a városi székházban levő főispáni lakásra. Este 8 órakor a polgárság által rendezendő fáklyásmenet. Utána társas vacsora.

K e d d e n, május hó 7-én reggel 9 órakor a rendkívüli városi közgyűlés megnyitása után isteni tisztelet a róm. kath. templomban és utána a gör. kel. szerb templomban; — 10 órakor a közgyűlés folytatása, midőn a főispán az esküt leteszi és szokásos módon három nyelven üdvözlöttetik a város nevében. — 11 órakor a küldöttségek tisztelgése. — 1/2 órakor díszbéd.

— Rendkívüli közgyűlés. A város törvényhatósági bizottsága április 18-án rendkívüli közgyűlést tartott. Egyedüli tárgya a főispán installációja módzatainak megállapítása volt. Elhatározták: 1. A törvény-

hatóság küldöttségileg üdvözi a főispánt verseczi székfoglalása alkalmával. A kiküldött 9 tagú küldöttséget Szabó János főjegyző vezeti. 2. A pancsovai installációra vendégekkül meghívja Temes-, Torontál- és Bács-Bodrogh-megyék, valamint Versecz, Temesvár és Nagy-Zombor városok törvényhatóságait. 3. A fogadtatás programjának megállapítása egy nagy bizottságra bízott.

— Halálozások. A régi iparos gárda egyik derék tagja, Weimann Mihály fésűs mester csütörtökön meghalt 83 éves korában. A boldogult utóbbi években teljesen visszavonultan élt. Temetése tegnap délután ment végbe a róm. kath. egyház szertartása szerint s a polgárság nagy részvéte mellett. — Konrád János, a „Három vadász“-hoz címzett vendéglő tulajdonosa életének 49. évében, hosszas betegeskedés után meghalt. Szombaton délután helyezték örök nyugalomra. Nyugodjanak békében!

— Április 11-e a gör. kel. templomban. A negyvennyolcas törvények kesztesítésének évfordulója emlékére április hó 23-án délelött 11 órakor ünnepi istentisztelet tartatik a belvárosi gör. kel. szerb templomban.

— Magyar színészet. Megérkezett Balogh Árpád színtársulata a héten s csütörtökön este megkezdte előadásait. Bemutatól Kovács Albert bohozatát, a „Primadonná“-t adták. Hogy a darab állítólag a budapesti városi szinkór repertoír darabja volt, azt megengedjük s az ottani közönséget ki is elégíthette, de a mi közönségünket, mondhatjuk egy cseppet sem elégítette ki; általában igen rosszul választotta meg az igazgató a bemutatóját. S megengedjük, hogy a közönség nagyon csekély száma leverőleg hatott a játszókra, mégis több lelkesedést s jobb játékok várunk volna. A darabba némi érdekességet csak Heltay Nándor és Balogh Árpád játéka s Tury Mariska éneke, kit a közönség zajosan meg is tapsolt, öntött. Szébb időben biztosan több lesz a közönség is, de elvárjuk, hogy a színészek is igyekezzenek a közönség igényeit kielégíteni. — Tegnap este „Szulamith“ opera került színre. — Ma két előadás lesz é. p. délután 4 órakor fél helyárrakkal a „Peleskei nótárius“ énekes bohozat s este 8 órakor rendes helyárrakkal „Az asszony verve jó“ népszimni. A jövő heti műsort a színigazgató figyelmes előzékenysége folytán, sajnálatunkra a közkívánat dacára, nem közölhetjük. Reméljük jövőben máskép lesz.

— Felsőbb leányiskola kell. A közoktatásügyi miniszter az állami népiskolák gondnokságához küldte le a „Gromon“ egyletnek felsőbb leányiskola felállítás tárgyában beadott kérvényét, véleményadás végett. A gondnokság által az ügy tanulmányozása céljából kiküldött bizottság pénteken délután tartott Martin Imre polgári és felső kereskedelmi igazgató elnökle alatt ülést, melyben a felsőbb leányiskola mellett foglalt állást. Az ügyvel, nagy horderejére való tekintettel, jövő számunkban behatóan fogunk foglalkozni.

— A kir. tanfelügyelőségi iroda eddigi helyiségéből, a József főherczeg utca 18-ik szám alatti Mitutinovics-féle házba tétetett át.

— Családi ünnep. Igen szép családi ünnep folyt le f. hó 12-én Réva-Ujfalván. Ugyanis ezen a napon töltötte be, nemcsak a környéken, de messze ennek határan túl is köztiszteletben álló nagybirtokos Sigmund József, a Réva-ujfalusi állami iskola elnöke, megyebizottsági tag 80-ik születésnapját. A kitűnő atyát, nagyatyát szerető gyermekei s unokái meleg óvácziókban részesítették. Legszébb ajándék volt az igen szellemesen összeállított családfa, melynek ágain s galyain az ünnepelt számos leszármazottainak fényképei díszelgettek. Ez alkalomból az öreg urat ismerősei s tisztelői is számosan üdvözölték. Az üdvözlőkhöz mi is csatlakozunk s kívánjuk, tartsa meg a Mindenható a szerető család- s nagyapát még sok számos éven át jó egészségben s testi és szellemi erejének épségében.

— A délmagyarországi tanítóegylet konviktusa. f. évi szeptember hó 1-en 40 tanuló részére megnyílik. A hol? ugyan még nincs eldöntve, mert e felett a július 1-én Dettán tartandó nagy gyűlés fog dönteni, de valószínű, hogy a többség Temesvár mellett foglal állást. Ezen konviktusba felvételnél, a délmagyarországi tanítóegylet tagjainak középiskolát látogató fiú gyermekei, 2., nem egyleti tagoknak középiskolát látogató fiú gyermekei, ezek között első sorban a községi jegyzők gyermekei. — A konviktusban lesznek a.) egész díjas, b.) féldíjas (ez idén három) s c.) díjmentes helyek (ez idén kettő). Egész díj havonta 20 korona, a mi előleges részletekben fizetendő. Féldíjas s díjmentes helyekre csak is egyleti tagok gyermekei tarthatnak igényt. A felvétel iránti kérvények május hó végéig az egylet alelnökéhez Molnár József pancsovai áll. isk. igazgatóhoz nyújtandók be. A teljes ellátás: élelmezés, mosás és lakásból áll. Felvételi-díj czímen minden tanuló köteles 10 koronát fizetni. A felvételtől a szülők július hó 10-én értesítve lesznek. Az intézet élén az intézetben lakó gondnok áll a kit a felügyelő bizottság ellenőrzi. Az internátus beléletét a házirend szabályozza, mely kiterjed a növendékek tanulási idejére templomba járására, szórakozására. A gondnok folytonosan a növendékek között tartozkodik s gondoskodik azok testi s lelki gondozásáról. Az internátusnak van rendes orvosa is, ki betegség esetén a növendékeket gyógykezel. Megjegyezzük, hogy Temesvárott van: áll. főgymnasium, áll. főreáliskola, áll. tanítóképezde, polg. iskola, felsőkereskedelmi iskola, állami fa- és fémipari szakiskola.

— Hányat ütött az óra? Ezt kérdete a napokban egy falusi ember egy várositól — érteve őt az óra alatt a párisi világlátást látott zimonyi óras, Pantelics által a városnak liferálandó órát. „Biz az se-

hányat“ volt a városi czivis válasza. Mert bizony elmult nemcsak az egyik husvét — de a másik is — a gör. keletieké — s az óra még mindig nincs. Midőn a megrendelt s husvétra, 200 kor. bánatpénz elvesztése mellett szállítandó óra nem volt kész, azt hittük, hogy Pantelics úr talán a husvéatok közül azt választotta ki, a mely neki előnyösebb s ez a g. keletiek husvétja, mert ez 8 nappal később volt. No de akkor is hiába néztünk a városháza homlokzatára, óra akkor se volt s ma sincs. Úgy halljuk, az óra már be van csomagolva s csak ide szállításra vár. Ez ugyan szép, de már ez csak mégsem járja, hogy Pantelics úr a város tanácsát ismételten hitegeti. Hisszük is, hogy a tanács az óras úrnak meg fogja alaposan a „Standpunktot“ magyarázni.

— Az április 11-diki ünnepély április 23-án. A felsővárosi áll. el. fiú- és leányiskolában, valamint a vegyes iskolában az április 11-diki ünnepet f. hó 23-án 8 1/2 és 7 3/4 órakor tartják meg. Az ünnep után az ifjúság a g. kel. templomba megy isteni tiszteletre. A program mindkét iskolában hazafias dalokból és szavallatokból áll. Az ünnepet a Hymnus nyitja meg és a Szózat zárja le. A beszédet mindkét helyen Karakasevics Vladimir igazgató mondja.

— Veszélyes út. A polgári lövölde környéke, illetve a mögötte elterülő legelőn és a mellette az erdőbe vezető úton nem igen tanácsos vasár- és ünnepnapokon délután járni. Teljesen szavahihető úri ember ugyanis arról értesít benünket, hogy a gör. kel. husvét hétfőn csak úgy füttyültek a golyók az arra járók fejei fölött. Miután emberünk szerint ilyen esetek már a mult évben is előfordultak, kívánatos volna, hogy a lövölde golyófogó megfelelőbb állapotba helyeztessenek. Ajánljuk az ügyet a lövészegety elnök-ségének figyelmébe.

— A kereskedelmi és iparostanoncziskolák felügyelő bizottsága e hó 18-án d. u. Martin Imre, biz. elnök elnökle alatt tartotta meg rendes ülését. Az igazgató jelentését, mely szerint a tanoncziskolák növendékeinek iskolalátogatása, viselete s előmenetele kielégítő s hogy a tanestület néhány új, megfelelőbb tankönyv behozatalát határozta el, tudomásul vette. Kimondotta a bizottság, hogy a tanoncziskolák tanórnökei tiszteletdíja szept. hó 1-től fizetendő. Igazgató jelentése, hogy az idén a tanoncziskolák április 11-ét megünnepelték, örvendetes tudomásul vétetett. Elhatározta továbbá a bizottság, a magas tanügyi kormányhoz előterjesztést tenni, hogy a tanoncziskolákban működő tanórnök tiszteletdíja emeltessék fel 70 koronáról 100 koronára s kéressék meg a miniszterium, ezen többletet már a folyó évre is megadni. Elnök jelentése, hogy a temesvári kereskedelmi s iparkamara a folyó tanévi szükségletek fedezésére 800 korona segélyt engedélyezett, köszönettel tudomásul vétetik. Tekintettel azon körülményre, hogy a tanoncziskolák igazgatójának mindeddig nincs külön irodahelyisége s berendezése, elhatározta a bizottság, a miniszteriumhoz felterjesztést tenni, hogy a miniszterium engedélyezzen az igazgató számára irodahelyiség bérelhető-sére évi 240 koronát, valamint a berendezésre egyszer s mindenkorra szükséges 200 koronát. Külön felterjesztést tesz a bizottság az ünnepnapok s iskolai szünnapok rendezése tárgyában is. Dr. Marjanovics Pál, biz. tag, ki február s márczius hóra a kereskedelmi tanoncziskola összes osztályaihoz volt mint iskolalátogató kiküldve, jelentést tesz tapasztalatairól. Dr. Marjanovics a tapasztaltakkal minden tekintetben kötelelesen meg volt elégedve s azon meggyőződésre jutott, hogy az ott működő tanórnök lelkes ügybuzgósággal működnek s hogy a tanítványok a pályájukon szükséges tudnivalókat a tanoncziskolában megszerezhetik s meg is szerzik; a tanórnök fáradhatatlan munkássága felett teljes elismerését fejezi ki. A bizottság a kimerítő jelentést örvendetes tudomásul vette s Dr. Marjanovics biz. tagnak tanusított érdeklődéséért s ügybuzgóságáért köszönetet mondott. A tanév még hátralevő részére az iparostanoncziskolák összes osztályaihoz Marjanovics Pál, a kereskedelmi tanoncziskolák összes osztályaihoz pedig Fodor József és May Márkus bizottsági tagokat küldte ki.

— A hivatás áldozata. Valóban a hivatásának lett áldozata e hó 15-én éjjel Sztaniszlav Lev Lubomir, illancsai községi éjjeli ór. Nevezett éjjel az ór egy rablóbandára akadt s el akarta fogni, de nagyon pórul járt a szegény éjjeli ór, mert a rablok egyike lelötte, hogy mindjárt szörnyet halt. Az agyonlőtt ór hulláját a törvényszék kiküldöttjeinek jelenlétében csütörtökön boncolta fel Dr. Gonda Mór törv. orvos. — A tettesek eddig ismeretlenek, de a csendőrség erélyesen nyomozza őket.

— Igazgatótanács-ülés. A Gromon Dezső magyar-nyelvtérjesztőegylet igazgatótanácsa csütörtökön este ülést tartott, melyen az egyesület fáradhatatlan igazgatója Dózsa Imre bejelentette, hogy az egyesület nevében Z á k ó Milán főispánt sürgönyileg üdvözölte, ki szintén sürgönyileg köszönte meg az egyesület figyelmét s egyben bejelentette az új főispán, hogy az egyesületbe mint tag belép, a mi örvendetes tudomásul vétetett. Az igazgatótanács kimondotta, hogy az egyleti elnök, vagy igazgató vezetése alatt testületileg fog a főispánnal, installációja alkalmával tisztelni. Kimondotta továbbá az igazgatótanács, hogy tekintettel az eltávozott főispánnak, zombori Rónay Jenőnek az egylet s a magyar társadalom érdekében kifejtett buzgó munkássága s elévülhetetlen érdemeira jegyzőkönyvbe foglalja, a jegyzőkönyvi kivonatot ö méltóságának megküldi s a legelső alkalommal, ha Pancsovára jön, testületileg el megy hozzá tisztelni s elbúcsúzni. Beszámolt Dózsa igazgató még az „országos muzeum- s könyvtárbizottságnak“ f. hó 9-én Budapesten megtartott üléséről, melyen ő, mint az egylet képviselője részt vett; tudomásra hozza a bizottság azon fontos határozatát, mely szerint a bizottság a kormány által rendelkezésre bocsátott évi 30.000

kor. segély egy jó részét a jövőben a vidéki népkönyvtárak gyarapítására fogja fordítani s így alapos kilátás van arra is, hogy a Gromon Dezső egyesület könyvtára is részesüljön fog segélyben. Jelenti végre az igazgató, hogy Budapesten léte alkalmával bentjárt a vallás- s közoktatásügyi miniszteriumban, a Gromon Dezső egyesület által kérelmezett felállítandó felsőbb leányiskola tárgyában beadott kérvény mikénti elintézése miatt információt szerezni, hol is azon értesítést nyerte hogy felsőbb leányiskolát a kormány nem hajlandó felállítani, hanem — a mi Pancsova viszonyainak sokkal jobban meg is felelne — igenis hajlandó polgári leányiskolát létesíteni, ha a város a szükséges épületet megadja; ez esetben a polg. leányiskola már ez év szept. 1-én megnyitattna. Az egyet vednöke, Gromon Dezső honv. államtitkár, kinél az egyet igazgatója szintén tiszteltet s magas pártfogását a felállítandó leányiskola számára kérte, megígérte az ügyet tőle telhetőleg támogatni s előmozdítani. Végül kimondotta az igazgatótanács, hogy az esetben, ha az egyet vednöke, Gromon Dezső az új főispán beiktatására eljön, a mit kilátásba helyezett, szintén testületileg fog vednökénél tisztelegni.

— **Sorozás.** A Pancsova városi sorozó kerületben az idei fősorozás április hó 29. és 30. lesz. Az első napon a helybeli illetőségű I-ső korosztálybeli (szül. év 1880.) és az idegen bármely korosztályba tartozó állítás kötelesek, 30-án pedig a helybeli II-ik és III-ik korosztálybeliek és az elmaradtak soroztatnak.

— **Pályázat.** A délmagyarországi tanítóegylet a f. évi szept. Péter megnyitandó konviktusa számára gondnoki állásra pályázatot hirdet. Az állásra pályázhatik a tanügy terén működött volt, nős egyén. A pályázótól megkívántatik, hogy egészséges s teljes erejében lévő egyén legyen. A megválasztott köteles minden idejét az intézetben tölteni s a gondozására bizott növendékek erkölcsi s testi egészségére felügyelni. A gondnoki teendőkért az illető két szobából álló tisztes lakást és teljes ellátást kap. Kérvények május hó végéig Molnár József áll. isk. igazgatóhoz, a konviktusi bizottság elnökéhez Pancsovára küldendők.

— **Vásár.** Kedden délután 4 órakor fogja a rendőség a vásár alkalmából felállítandó sátrak és korcsmahelyiségek helyét kijelölni, mit az érdeklődők figyelmébe hozunk. A sátrak azonban csak szerdán állíthatók fel.

— **Megszűnt kutya-zárlat.** A márczius hó 16-án elrendelt kutya-zárlat április hó 26-án ér véget.

— **A magyar ipar sikere külföldön.** A Pétervárott rendezett nemzetközi kerámiai kiállításon három magyar gyár kapott kitüntetést, még pedig a herendi és a pécsi gyárak aranyérmét, az apátfalvi pedig bronzérmét. E három magyar gyár kitüntetése már azért is érdekes, mert az osztrákok egyetlen kitüntetést sem kaptak.

— **Hetilap Iklodán.** Ugy látszik, hogy csakugyan haladunk. A temesmegyei Ikloda községben ugyanis — hol mindössze 127 házzal és 686 lakos van — magyar hetilap indul meg, mely hektograf útján lesz sokszorosítva és nemcsak ügyesen és ötletesen, de pezsgő humorral és szellemmel van összeállítva. A lap címe: „Ikloda.”

— **Általános elismerik úgy nálunk, mint külföldön,** hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor annyi termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű répmagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendők más utánzótt hasonló védjeggyel, de nem impregnált répmagokkal. A Mauthner-féle magok tehát feltűnőhatalanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magzsükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

— **A gazdasági törvény.** Darányi földmivélségi miniszter, mint értesülünk, a gazdasági törvény életbelépte napjúl május elsejét állapította meg. E naptól számított tehát az öt esztendő, melynek eltelté után a kötött forgalmu birtokon, s a külföldiek a külföldön élő magyarok birtokain csak olyan oklevelés gazdaságok lesznek alkalmazhatók, a kik magyar állampolgárok. A törvény végrehajtási rendelete, mely egyebek között arról is intézkedik, hogy a most szolgálásban levők hogy igazolhatják igényjogosultságukat, valószínűleg már a jövő hét folyamán meg fog jelenni a hivatalos lapban.

— **Tejszövetkezetek 1900. évi működéséről szóló kimutatás.** A földmivélségi miniszterium által kiadott tejszövetkezeti kimutatás szerint 1900-ban 100 új tejszövetkezet alakult meg, melyvel a szövetkezetek száma 246-ra szaporodott. A tejszövetkezetekben 26952 gazda 45.934 tehénüzletlétszámmal vett részt s összes bevételük a tejjért 4.285.359 korona az 1899. évi 2.300.000 koronával szemben. A szövetkezetekben nagy mennyiségben termelt vajnak kivételét biztosítandó, Darányi földmivélségi miniszter a szövetkezetekkel párhuzamosan 4 vajtermelő központot is létesített, melyek közül a temesvári egész éven át üzemben volt és tagjainak a beszállított tejszínért 3/4 millió koronát fizetett ki. A többi három központ Szabadkán Veszprémben és Dombóvárott van, de üzemüket csak az elmúlt év végén kezdték meg. A földmivélségi kormányzat azért helyez nagy súlyt a tejszövetkezetek megalakítására és ezzel a tejgazdaság fejlesztésére, mert a tejszövetkezetek útján a kisgazdák nemcsak a termelt tejet értékesíthetik, de fejlesztvén állattenyésztésüket, az egész gazdasági üzem belterjesőbb irányba tereltetik. Ezen mezőgazdasági ágazat fejlesztésével Darányi miniszter elvülhetetlen érdemeket és a kisgazdák százezreinek örök háliját biztosítja magának, mert tekintettel 2 milliót meghaladó tehénállományunkra, a tejgazdaság révén állandóan óriási összegekkel emelhetjük a nemzeti vagyont.

— **A Horgony Pain-Expeller** igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalom-csillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórál, minő a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménytel használható az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre.

HIRDETÉSEK.

2055. szám.

tkv. 900.

Árverési hirdetmény és kivonat.

A perlaszi kir. bíróság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán **özy. Tajesevics Katalin** javára 41 kor. 78 fill. tőke, ennek 1895. évi június hó 20-tól járó 5% kamata, 146 kor. 94 fill. és 13 kor. már megállapított, 13 kor. 30 fillér jelenlegi és még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében **Schulez Péter** farkasdi lakos ellen az ezen kir. járásbírósg területén Farkasd község határában fekvő és a farkasdi 1273. sz. tklben foglalt: 1) 60/a. sz. ház és 360 □-öl házhelyre 222 kor. a farkasdi 1319 sz. tklben felvett: 2) I. d. 42 hrsz. 2 hold 400 □-öl szántóra 885 kor. 3) II. d. 42. hrsz. 1300 □-öl szántóra 168 kor. 4) III. d. 42 hrsz. 2 hold 656 □-öl szántóra 371 kor. 5) IV. d. 42. hrsz. 1 hold 320 □-öl szántóra 301 kor. 6) V. d. 42. hrsz. 2 hold 1297 □-öl kaszálóra 847 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennél közhírré teszi.

A nyilvános árverés Farkasd községében 1901. évi június hó 12. napjának d. e. 9 órájakra fog megtartatni a következő, egy a tkvi hivatalban, mint Farkasd községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, 1901. évi márczius hó 27-én a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál.

Tóth,

kir. aljbíró.

1-1

6123. szám.

1901. tk.

Visnyiczky Milévának Marán Paraszkeva és kk. Marán Jon elleni árverési kérvénye 400 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében.

Végzés, árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán **Visnyiczky Miléva** pancsovai lakos javára 400 kor. hátralék tőke, ennek 1900. évi augusztus hó 5. napjától járó 5% kamata, 63 kor. 82 fillér eddigi, 14 kor. jelenlegi és még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében **Marán Paraszkeva és kk. Marán Jon** ozorai lakosok ellen az Ozora községben és az 1227. sz. tklben foglalt:

- 1) I. d. 174 hrsz. 2¹⁰⁶⁷ h. I. o. szántóra 1016 kor.
- 2) II. d. 174 hrsz. 2¹⁰⁶⁶ h. I. o. szántóra 382 "
- 3) III. d. 174 hrsz. 2¹⁰⁶⁵ h. II. o. szántóra 394 "
- 4) IV. d. 174 hrsz. 1334 □-öl II. o. kaszálóra 348 "
- 5) I. hrsz. 351 □-öl szőlőre 148 "
- 6) 470. hrsz. 132 □-öl keitre 24 "
- 7) 12. hrsz. 475 □-öl szőlőre 188 "
- 8) 59. sz. házra és 400 □-öl házhelyre 224 "

becsárban az árverést azzal, hogy a házra és házhelyre Marán Szimeonné javára bekebelezett élet-hossziglani lakhatási jog és a 174. hrsz. kaszálóból 1067 □-ölre C. 5 alatti Marán Szimeonna javára bekebelezett haszonélvezeti jog nem érintetik, azonban ha ezen ingatlanokat ezen szolgálmi jogok fenntartásával az 1400 kor. vételár el nem értenék, akkor azok nyomban a haszonélvezeti jog nélkül becsajtan-dók újból árverés alá, elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennél közhírré teszi.

A nyilvános árverés Ozora községében 1901. évi május hó 28. napján d. u. 2 órakor fog megtartatni a következő, egy a tkvi hivatalban, mint az Ozora községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
- 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
- 3) Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 101 kor. 60 fill., 38 kor. 20 fill., 39 kor. 40 fill., 34 kor. 80 fill., 14 kor. 80 fill., 2 kor. 40 fill., 18 kor. 80 fill. és 22 kor. 40 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901. évi április hó 6-án.

Medzihradzky,
kir. törvényszéki bír.

297. sz.

vh. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 101. §-a értelmében ezennél közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. járásbírósg 1901. évi Sp. III. 99/3. számú végzése következtében **Feymann Gyula** ügyvéd által képviselt **May Marcus** javára **Uhrman-Wienerberg Károly** hagyatéka ellen 581 kor. 52 fill. s jár. erejéig 1901. évi április hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2465 koronára becsült különféle boltiárak, mérleg, lámpa, bútorok, dohány és szivarból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. bíróság Sp. III. 99/4 1901. számú végzése folytán 581 kor. 52 fillér tőkekövetelés, ennek 1901. évi márczius hó 22. napjától járó 5% kamatai, eddig összesen 100 kor. 85 fillérben bíróság már megállapított és 6 kor. 40 fill. árverés kifizési költségek erejéig Glogon községben adós üzletében leendő eszközzésére 1901. évi május hó 4-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitzetetik azzal, hogy ezen napon alap- és felülfoglaltatók követeléseire erejéig is — a mennyiben kielégítési jogot nyertek volna megtartatni fog éshozza a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek lecsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1901. évi április hó 15. napján.

Bossán,

kir. bírósági végrehajtó.

1-1

Dr. Kriegl József

valódi angol

Tannochinin-kenőcse

1. meggyátolja a haj és szakáll időszerű kihullását és őszülést, elősegíti ezek növeését. Egy tégely ára portó- és költségmentes küldéssel 3 korona a pénz előleges beküldése mellett.

Before

After

Chief-Office 48. Brixton-Road, London, SW.

A postautalvány

Thierry A. gyógyszerész balzsam-gyára

Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett

5-5. Nagyban vevőknek tetemes árlengedés.

12 vagy 20 koronáért

szállítok

2 eredeti olajfestményt

igen csinos erdőrezleteket ábrázolva, aranyozott, vagy mahagonifa keretben 30X50 cm. vagy 50X80 cm. nagyságban; a magasság, vagy szélesség irányában festve.

6 párnak egy nagyságból való vételénél külön 1 pár teljesen ingyen.

Csáki Illés

Budapest, VI., Andrassy-út 61. sz.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevelepapir

„Adria”

HAZAI GYÁRTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel!

1889. Párizs. I. díjazás
az „Arany érem”-mel
díjazott.

KÉSZÜLT

Csász. és kir.

udvari száma

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEGYVÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kaphatók:
Wittigschlager C., Jovanovics Testvérek, Kohn Samu stb. cégeknél.

TÜDŐBAJOK GYÓGYÍTHATÓK!

(Kronikus katarrhusok és tüdővész.)

Statistikai följegyzések szerint Németországban a tüdővészesség száma körülbelül 1 1/2 millió, melyből évente körülbelül 180 000 ember csak áldozatul. A nem yariszói statisztika pedig emel még horvátországi képet tár elénk. Még rövid idővel ezelőtt mi denki, kit ezen borzasztó betegség megpött, mentetetlenül elvesztette a szeretett és csak az utóbbi években nyerték azon meggyőzőést, hogy a gyógyítás nem is oly ritka. Minem este tre kedvező viszonyok és közhírnök yekszükségetlenek a gyógyulás eléréhez. Jett lé y en az akár a beteg szervezetének, akár pedig a cselőnyos gyógyítási alkalmazásának követelménye.

Azon yérés, hogy a tuberculózis ragadós, sokáig vita tárgyát képezte. Újabb időben azonban azon eredményre jutottak, hogy a betegség magában véve nem, hanem az arra való hajlandóság a gyümölcsökre átszármaztatott; azaz hogy a szervezetük által örökölték át, mi által a fertőzés kelte alapot kap. Világos tehát, hogy a fertőző anyag oly ágyban vagy ruhában található fel, melybe előzőleg egy tüdővészesség egyen halt el, igen könnyen átszármaztatják annak gyermekeire, különösen ha azok örökölték a szervezetükben már talált baktériumok. Azért is szükséges a beteg által használt helyiségeket, nemkülönbön annak köpöttét az orvos által adott utasítás szerint gondosan fertőtleníteni.

Es mégis, ha más védőeszközünk a fertőző kör ellen nem volna, az emberiség nem y része pusztulna bele, hanem összesége, mivel naponta, lol a levegő, hol pedig a táplálék után yszel be a tüdővész bacillusait.

A szorgos figyelő, ha nem is orvos, tapasztalhatja, hogy a természet talán utat nyújt arra, hogy majdnem minden, a szervezetre káros befolyást ellensúlyozni, sőt csírájában elfojtani képes.

Példa erre az égetett seb, melynek a természet egyszerű gyógyhatánya alatt oly anyag képződik az elhalt és újból fejlődő szövetek által, hogy az oly védőpajzst képez, melyen maga az orvosi domány sem volna képes oly celszerűen alkalmazni. Mert a természet a káros hatányokat csodálatosképen kiválasztja és kiküszöbéli a szervezetből és pedig izzadság útján vagy gyomor és belek útján, avagy a vesékön át. Csodálatos volna tehát, ha a szervezet nem bírna a tüdővész bacillusait megküzdeni. Es bír is megküzdeni.

Tudvalevő dolog, hogy azon helyen, hol a légszűrő számos kis ágacska — az úgynevezett bronchiákra — oszlik, melyek a tüdőbe vezetnek és együtt a tüdőköszövevel a tüdőt alkotják, — fekszik két mirigy: az úgynevezett bronchialis és tüdőmirigy, melynek működéséről és feladatáról az orvostudomány sokáig nem volt tisztában. Most azonban dr. Hoffmann tanár vizsgálataiból már tudjuk, hogy azok egy „speciális nedvet” választanak ki, mely nedv a fertőző csírákat, s így a

tüdővész bacillusait is, mely még mielőtt a tüdőbe érve, ott romboló hatást kifejtene, tönkre teszi. Már most oly egyenlő, hol ezen mirigyek öröklött, avagy yel szültetett yegység, nemkülönbön physisikai hatányok által működésükben yátalva vannak s ez által a szükségelt nedvet elég idő mennyiségben kiválasztani nem képesek, hozzá még az is, ha a tüdő alá meglüles, por vagy láma más idegen anyag behatása által megtámadva van, mi által ellenállási képessége gyengült, meg van könnyítve a tüdővész bacillusainak a tüdőbe való behatása s így előbb-utóbb kifejtethi romboló hatását: a tüdővész kifjaldását.

Mit láttunk, a két tüdőmirigyből kerül ki azon nedv, mely tönkre teszi a tüdővész bacillusait. Miután pedig az említt állapotban is feltaláltak ezen mirigyek és ugyanazon feladatot teljesítik, mint az emberi szervezetben, ebből kifolyólag kísérleteket tettek ilyen anyagot mesterségesen oda vezetni, a hol arra a szervezeten szükse van és ez által gyógyulást közvetve létre hozni.

Mintán a tudományos kutatások ez irányban eredményesen igazolták a fentebb fejtést, nagyban készítették ezen nedvet és „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” ezimén forgalomba hozták. Mindezen állítások lentebb igazoltatnak a leghíresebb orvosok által, kik leginkább foglalkoztak tüdőbetegségek gyógykezelésével. Ez azonban csak egy része a nagy eredményeknek.

Még az esetben is biztos győgyeredményt tudunk elni a „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” használatával, midőn a kör már előrehaladott állapotban van. Ugyanis a tuberculotikus gyuladósos göcsök olyatén módon gyógyulnak, hogy a további tuberculotikus táp elfojtatik és maga a szervezet betokolja a már meglévő tuberculotikus göcsöt egy meszréteggel, melyet maguk a véredények készítenek. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy a természet is mily nagy gyógyhatány akkor, midőn a kör elveszti hatalmi fölényét a szervezen. Mindezek után joggal nevezhető a dr. Hoffmann-féle Glandulen a természet gyógyhatányának, a mennyiben a természetet segíti a körös köröző anyag ellen való küzdelemben; az által, hogy új erőt vezet hozzá, hogy a körrel megküzdve, azt legyőzze.

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen”, mint az egészséges állati szervezetnek része, teljesen ártalmatlan, még sok más szer (vegyi szer), melyet mint a tüdővész elleni szer ajánlanak, többé-kevésbé erős mérgek és ezen hatásokban legalább annyira ártalmasak az emberi szervezetre, — anélkül azonban, hogy a tüdővész gyógyítást, — mint maga a tuberculotikus bacillus, a mennyiben biztos gyomorhajokat idéznek elő s ez által csak a szervezetre yengítve, elősegítik a tüdővész rohamos kifjaldását.

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen”-nál különösen kiemelendő azon tény, hogy bármely gyógyszerrel adagolható, mert egyik a másikat működésében nem gátolja. Nem okoz semminemű megterheléseket, a mi azonban ne indítson senkit arra, hogy a kezelő orvos elől annak használatát elitkolja. Mert ez nem kuruzsló szer, melyet a tudományos világ előtt titkolni kell. Sőt az orvos uraknak egy egész füzet tudományos értekezlet és brórált áll rendelkezésre ezen szerről. Az egész szer nem áll egyébből, mint a zsírtalanított, megszártított és por alakká készített egészséges juh-bronchialis mirigyéből, mely tejezúkkal comprálva, tabletta-alakban jön a forgalomba. Mindegyik tabletta 0.25 gramm súlyú és tartalmaz 0.05 gramm poróz zuzott bronchialis mirigyot (Glandulen), mely 0.25 gramm triss mirigy-nyagnak és 0.20 gramm tejezúknak mint vivőszerekkel felel meg.

A ki ezen szert orvosi recepze (véry) nélkül a gyógyszerüzletben kéri (majd minden gyógyszerüzletben kapható), ügyeljen arra, hogy olyan füvegenkapja, mint alantí rajz mutatja, mivel már megkísérlettek más szerrrel, hasonló névvel hamisítani és forgalomba hozni. Ilyen hamisítványokat — mint az egészségre ártalmasokat — a legérgényesebben vissza kell utasítani. A hol esetleg a „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” nem kapható, ott forduljanak a gyár felárusítóháoz: (Török József gyógyszerész, Budapest VI., Király-utca 12.), kinél gyári árban beszerezhető. Megrendelésnél ezelszerű az összeg előleges beküldése.

Ar egy füvegen 100 tablettával 5.50 korona

Figyeljen ezen vadjagyra.

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen”-et esaki ilyen füvegen jön forgalomba, mint ezt a mintárajz mutatja.

Dr. Hoffmann tanár vegyi gyára.

Meerane, (Szászországban).

Kezelő orvosok nyilatkozatai.

Orvosi bizonylatok:

Dr. Dosing Hermeskeili kerületi orvostól. Kívánatára készséggel kijelentem Önnek újlag, hogy a „Glandulen” szerrrel előrt sikerekkel felette meg vagyok elégedve. Valamennyi betegségi symptomák szünőfőben vannak. A hőmérséklet a normalisra visszaszállt. A kövhőges megszűnt. Hőrgi légzés ez idő szerrint már nem diagnosztizálható.

Dr. Braun Herbstini orvostól. Az Ön „Glandulen” tablettáit makacs rekedtség és kövhőges ellen igen jó eredményt használtam. Kelemetlen mellékkörülmények soha sem léptek fel. Azokat adott esetekben mindig használni fogom és kartársaimnak is a legmelegben ajánlhatom.

Dr. Heusmann Cineszi (Riviera) orvostól. A „Glandulen”-szerr igen hatásos gyógyszernek bizonyult tüdővész és tüdőkatarrhus esetében. Alkalmazása mellett egyhamar szünik a láz, az éjjeli izzadások elmaradnak, az étvágy feltűnően javul és a kövhőges által zavart éjjeli nyugalom helyre áll. Ezen gyógyhatány ez idő szerrint az egyedüli orvosszer a tüdővész gyógykezelésénél.

Dr. Kohn F. gyakorló orvostól Bacs. Már az első 100 Tabletta használata után meglepően változik a körkép. A kövhőges enyhébb. A hőrgi légzés sokkal ritkább és gyengébb. Általános állapot jobb, az erők gyarapodóbbak és további két hónap letöltése után legnagyobb örömmelre a beteg egészen helyre volt állítva. Kövhőges és lép-dék egészen megszűnt. A hőrgi légzés szintén elhalt. Tuberculotikus bacillus az egész szervezetből elhalt. Éjjeli izzadás és lázmentes állapot. Testsúly 6 kilogrammal gyarapodva.

Dr. Wicke Wüsteseibersdorfból. Egy tanító neje, kinek kifejezetten tüdővész beszűremkedés, leszó nyodás, éjjeli izzadás és kövhőgest konstataáltam, 30 napig „Glandulen”-t adagoltam és a nő állapota feltűnő módon javult, úgy hogy teljesen jól érzi magát. Súlyban egy hónap alatt 4 kilogrammot nyert.

Dr. Hellberg O. Hudiksvallban. (Svédország.) A Dr. Hoffmann-féle „Glandulen”-tabletták a legjobb és igazsólván az egyedüli gyógyszer tüdővész ellen, mely a betegséget biztosan megakadályozza és gyógyulást okoz.

Dr. Wallot Rockenauban. Szívesen igazolom, hogy a „Glandulen”-tabletták használata által magamat állandóan jól érzetem és mindennemű katarrhusost ment maradtam. A szer ártalmatlan voltáról is meggyőződtem.

Dr. Budacek, Gureinban. Két betegemnek rendeltem az Ön „Glandulen”-jét és 8—10 nap után elvesztették tüdőkatarrhusukat. A „Glandulen”-kúra igen bevált különösen annak kellemes adagolása által.

Dr. Pollák, Königsbergben a/E. „Glandulen”-tablettáikat egy jobboldali tüdőveszes beszűremkedés esetében alkalmaztam, mely betegnél előzőleg Creosot adagoltattott egy másik orvos, de minden eredmény nélkül. Ezen tabletták használata mellett a beteg nő határozottan javult.

Dr. Habermann, Magdeburgban. Az Ön „Glandulen”-tablettáikat a tüdővész különböző súlyos eseteiben használtam és arról győződtem meg, hogy azok az eddigi ily belső szereket határozottan felmúlják és eredményesen a hatásuk feltűnő.

Dr. Percy Newell, Crowborough, (Anglia.) Igen örvendek, hogy „Glandulen”-jeöl csak jót mondhatok. Es egyetérték többi kollegáimmal abban, hogy jelenleg ezen szer az egyedüli a tüdővész ellen.

Dr. Sarlat Bernsteinban. „Glandulen”-tablettáikat kezdő tüdővész esetében igen hatásosan alkalmaztam, úgy hogy teljes gyógyulást értem el velük.

Dr. Becker Jannowitzból. „Ez kötelességemnek tartom bizonyítani, hogy „Glandulen”-tabletták felelősen krónikus tüdőkatarrhusnál igen jó eredményt használtam, úgy hogy az folytatólagos használat mellett állandóan jól érzi magát.

Scognamiglio G. és Meyer V. tanár urak Nápolyban. A tüdővész 31 különféle esetében, hol előzőleg már többféle gyógymód eredménytelenül alkalmaztatott, kísérleteket tettek a „Glandulen”-tablettákkal és az eredmény igen hatásosnak bizonyult. A betegségtünetek, mint láz, kövhőges, éjjeli izzadás, köpökék, étvágytalanság stb. lassanként megszűntek, úgy hogy a betegek időül-időre, mint felgyógyultak áhocsátattak.

Dr. Güther József, Duna-Szekesön. Két betegem — mindkettő tüdővész — három hónap óta használja a „Glandulen”-tablettáikat és az eredmény valóban

meglepő. Hat hét óta a tuberculotikus bacillusok a köpökben fel nem találhatók. A betegek testnyíló egyre gyarapodnak. Az étvágy javulóban és a betegnek rendkívül jól érzik magukat. Sem éjjeli izzadás, sem mellszűrés jelensége nem mutatkozik. Különböznek is csak nyomra. Mindkettő tüdőveszes perzshátszaga és a jellegzetes hőrgi lélekzések elhaltak. Ez oly jól érzik magukat a tüdőbetegem, kik rendeltem szerrint a „Glandulen”-tablettáikat nösszabb idő óta használják. En részéről tüdőbetegségek eseteiben a „Glandulen”-t csak a legelőleghebe ajánlhatom.

Dr. Fragner, Fribourg. B eses megkeresésére a „Glandulen”-re vonatkozólag értesítettem, hogy az Ön által ezimetre beküldött prótablettákkal kielégítő eredményt értem el. Az ártalmatlan állapot betegimmél szem látomást javult. Különbözön javult azok étvágya.

Dr. Andreas Károly, törvényszéki és kerületi orvos Arnfelsben (Sászország). 200 „Glandulen”-tabletták alkalmazása után a gyógykezelésem alatt álló phthisisben szenvedő betegemmel az éjjeli láz és kövhőges inger jelentékenyen alább hagyott. Öt héttel később értesít engem betegem, hogy öt füvegen alkalmazása után feltűnően jól érzi magát és hogy küldjek neki újabb „Glandulen”-tablettáikat. Ezen örvendetes tény készítet engem arra, hogy folytassam a „Glandulen”-kúra használatát.

Dr. Glass, Budapest. „Huszonhétéves betegem, ki már 3 esztendőre phthisisben szenved és tablettáikat használja — gyógykezelésem mellett — meglehetősen jól érzi magát. Sokkal jobb színben van, test-súlyban is gyarapodott, és igen jó étvágyának örvend, mely körülmények ezelőtt, mielőtt kezelttem, fenn nem állottak.”

Dr. Engel Niedergeorghenthal (Csehország). „Glandulen”-tablettáit egy nőnél vettem használatba, kinek kezdetleges tüdővész konstataáltam. Három füvegen alkalmazása után igen kielégítő eredményt értem el betegemnél.

Dr. Schützenberger, Duna-Földvár. A czimemre beküldött „Glandulen”-tablettákkal igen kedvező eredményt értem el betegimmél.

A fenti másolatok azonosságát az eredeti levelekkel Kühn Vilmos Ernő kir. közjejqző. Meerane (Szászország), hitelesen bizonyítja.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.
 ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő-készleteit, szalmakazalózt, „MILLENNIUM”
 legújabb szerkezetű
 fűkaszálo-, marokrakó és kéveköto aratógépeit,
 továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiozai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, acél-
 öntésti ekefóvel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.
Képviselő: Singer János, Temesvárott.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
 Liniment Capsici comp.
 egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényéknél, oszónál és meghűléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre.
 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Buda-
 pesten.
Richter F. Ad. és társa,
 oszsz. és kir. udvari szállítók,
 Rudolstadt.

Nélkülözhetlen és fölülmúlhatlan, hatásában csalhatatlan.
Világárúczikk, kivitel az összes országokba.
 Chief Office 48. Brixton Road, London S. W.
 A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon dícsért és legkeresettebb házi-szerek
THIERRY A. Balzsamja.
 Fölülmúlhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek. Külsőleg a legeredményesebb
„Sebgyógyszer.”
 Valódi az összes művelt államokban bejegyzett zöld apózevédjeggyel és tokzárral a cég és „allein echt” szók nyomásával. Évi előállítás bebizonyítható 6 millió íveg. Postal bérmentes szállítással 12 kis, vagy 6 kettős íveg **4 korona.** — Egy írta-íveg ismeretetés és a világ összes országaihu levő raktárak jegyzékével **1 kor. 20 fillér.** Szétküldés csak az összeg előleges beküldése mellett.
THIERRY A. Százlevelű-rózsa-kenőcse
 (úgynevezett **csodakenőcs**) elérhetlen szívóerővel és gyógyhatással! Műtétet rendesen feleslegessé teszi. Ezen csodabalsam-mal egy 14 éves, gyógyíthatatlannak jelentett esontszú, legutóbb pedig egy 22 éves súlyos, rákféle betegség gyógyított meg. Hatása antiseptikus és gyors, minden nemű sebnél és gyuladással enyhítést, hűtést és teljes gyógyulást hoz. Gyorsan puhítólag és osztatólag hat és minden, bármily mélyen behatolt minden nemű idegen testtől biztosan megszabadít. Egy tégely a pénz előleges beküldése után bérmentve **1 kor. 80 fillér.** Nagyobb rendeléseknél olcsóbb. — Évi kimutatható készítés 100.000 tégely.
 Mindkét szerrel egy egész irattár köszönet fekszik eredetiben a világ összes országaiból betekintés végett. — Kerüljön mindenkit bármí utánzatot és vigyázzon a minden tégelyre beégetett czégre „Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry”. A hol nines raktár, ott ne tessék magát hamisítványok, vagy állítólag egyenértékű készítmények megvételére magát rábeszélni hagyni, hanem tessék egyenesen a következő czímen rendelni:
Apotheke A. Thierry's Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
 (Az osztrák állami hivatalnokok szövetségének szállítója
 Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

12-3
Fernolendit
Cipőkenőcs, a legjobb fénymáz a világon, gyorsan koromfekete színt ad és a bőrt tartóssá teszi.
 Alapított 1892. Mindenütt kapható.
 Gyári raktár: Wien, I. Schulerstrasse Nr. 21.

HIRDETMEÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték (VIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték Sorsolási Terve.
 Nyolczadik Sorsjáték. **100.000 sorsjegy, 30.000 nyeremény.**

Első osztály Betét 12 korona. Huzás: 1901. május 22. és 23.		Második osztály Betét 20 korona. Huzás: 1901. június 19. és 20.		Harmadik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1901. július 16., 17. és 18.		Hatodik osztály Betét 24 korona. Huzás: 1901. szeptember 25-től október 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	Korona	
1 n	20000	1 n	25000	1 n	30000	1.000,000	
1 n	10000	1 n	10000	1 n	20000	(Egy millió)	
1 n	5000	1 n	5000	1 n	15000	1 á	Jutal. Kor. 600000
3 n	2000	3 n	3000	3 n	10000	1 nyer.	400000
5 n	1000	5 n	2000	5 n	5000	1 á	200000
8 n	500	8 n	1000	8 n	2000	1 á	100000
30 n	300	20 n	500	10 n	1000	1 á	60000
50 n	100	60 n	300	70 n	500	1 á	40000
2900 n	40	3900 n	80	4900 n	130	2 á	30000
3000 ny.	Kor. 240000	4000 ny.	Kor. 477000	5000 ny.	Kor. 898000	3 á	20000
Negyedik osztály Betét 40 korona. Huzás: 1901. augusztus 13. és 14.		Ötödik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1901. szeptember 4. és 5.				50 á	10000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			70 á	5000
1 á	90000	1 á	100000			400 á	2000
1 n	30000	1 n	30000			720 á	1000
1 n	20000	1 n	20000			1000 á	500
1 n	15000	1 n	15000			27800 á	200
3 n	10000	3 n	10000			30,000 nyer. és jutalom	Korona 9.550,000
5 n	5000	5 n	5000				
8 n	2000	8 n	2000				
10 n	1000	10 n	1000				
70 n	500	70 n	500				
3900 n	170	3900 n	200				
4000 nyeremény	Kor. 934,000	4000 nyeremény	Kor. 1.061,000				

Az I. osztály huzása 1901. május hó 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.
 Budapest. 1901. évi április hó 21-én.

Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték Igazgatósága.
 Lónyay. Hazay.
 Ezen **„IDEAL”** szivarkapapir teljes **100 lapocskát** tartalmaz. Tehát a te jó 2 krajczárodért ne fogadj el oly papirt, mely nem tartalmaz 100 lapot és hitványabb.
 Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.